

Fjell-Ljom

Venstreblad for Røros, Nord-Østerdalen og Gauldalen.

Nr. 3

Utkommer mandag, onsdag, og fredag
Koster kr. 2,00 kvartalet. Til Amerika
kr. 7,00 halvåret.

Onsdag 8. januar 1936

Avertissementpris 10 øre pr. millimeter,
reservert plass 12½ øre. Iste side 5 øre.
Faste rabattatser, 25 % tillegg for pettats.

51. aarg.

TYNSET BOKHANDEL, TYNSET

anbefales.

GODT ASSORTERT BOK- & PAPIRHANDEL.

Joh. Ludw. Mowinckel:

For friheten!

«Planøkonomi fører til oppgivelse av den økonomiske frihet, av den politiske frihet, av den andelige frihet. Og så har vi det absolute diktaturet.»

Professor Cassel.

Det heter på enkelte hold at venstre burde søke samarbeide «til venstre for venstre», — med arbeiderpartiet.

Selv om man vil se bort fra den prinsipielle forskjellen som ligger i at venstre er et demokratisk evolusjonært parti, mens arbeiderpartiet er marxistisk — revolusjonært, er der idag andre viktige forhold som stiller sig i veien for et slikt samarbeide.

Vårt skogbruk, våre fiskerier, store deler av vår industri, vår skipsfart er helt avhengig av fri og åpen handel mellom landene, og intet har bidratt sterke til å øke krisens trykk og til arbeidslosheten enn nettopp den «selvbergingen». «Planøkonomiens» restriksjons- og avginstspolitikk som etterkrigstiden har fremmanet i så mange land.

Det har lykkes ved venstres bevisste og målbavisste handelspolitikk hittil å holde vår sti noenlunde ren, og dette har medført at vårt land idag i den mellomfolkelige samhandel står bedre enn de fleste.

Og nettopp nu gjelder det mer enn tidligere å holde sig den socialistiske tvangsekonomiske kursendringen fra livet, fordi det nettopp nu begynner å lysne ute i verden.

Mektige land som Samband-

J. A. R(enolen) alias — en har i en lang årekke vært en skattet medarbeider.

Vi gamle er ikke akkurat opplært i overtro, men de fleste av oss var sammen med adskillelige overtroiske mennesker i opvoksten. Svært troende på sin mæte. I «skreddermesters» eller i senkveldstimer kunde de sette seg til å fortelle så vi ungene ble lett i skrotten og snaut nok tørde gå oppå loftet og legge oss, vi fikk en mørkreddhet i livet som det kanskje sitter att små rester av til denne dag!

Våre fedre kunde neppe noen gang plages av ensomhetsfølelse. Hvor de gikk og stod var de omgitt av levende vesener, i fjos og stall, i kjeller og stabbur, på hei og hav, i skog og fjell. Tufter (nisser) og huldrer, neki og draug, vardoiger og varslær, alskens «skromts», usynlig for det meste, men virksom nok for det. En gang imellem kunde utyset te sig fram, det var nok av sagn om det, fra fars og farfars tid og enda len-

(Fortsættes 4. side)

statene og Canada ryster lenkenne av sig og avslutter en ny gjensidig avtale i frihandelsretning, hvorved Canada nedsetter tollen på 767 artikler og U. S. på 180, derav tømmer og trelast med 50 pr.

U. S's utenrikssminister Hull hilser avtalen med følgende ord:

«Som følge av U. S's kortsynte handelspolitikk fast statenes eksport til Canada fra 900 millioner dollars i 1929 til 300 millioner i fjor.

Den nye avtalen vil øke eksporten igjen og gi mange amerikanere arbeide. Det er den vestlige halvklyndens oppgave å si veien til konstruktivt arbeide for velstand og fred. Vår nye handelsavtale er et viktig skritt på veien mot økonomisk fornuft.

Rent praktiske og forretningmessige grunner skulle således tilsi oss å bekjempe arbeiderpartiets nye sneversynte og egocentriske økonomiske politikk.

Men det som mer enn noe annet reiser oss til kamp er vår kjærlighet til friheten.

Før friheten dødes under «selvbergingen» og «planøkonomiens» tvang.

Vi ser det overalt, hvor disse systemene er knessatt.

I Sovjetsamveldet, i Tyskland, i Italia!

Skal staten overta ledelsen av

Til
Soleboksamlinger
Skoleboksamlinger
Leselæringer
Ungdomslag
ekspedere hurtig
og greit.

Alt Bokbindarbeide
utføres solid og pent til
rimelige priser.

Amneus Boghandel
Røros

ger attende, åja det var nå ikke så fritt for at de sjøl hadde observert et og annet heller. Idet minste var det en eller annen god kjenning som hadde vært vort for noe mystisk.

Barnefantasiene kunde gjøre sig til gode utsrolig mye av det der. Men så kom vi på skolen, og der kaltes alt dette for overtro. Vi leste om det også: gammelt null! Vi blev ladet med skepsis. Gamlingene syntes ikke om det. De små, torre forstandsdyrkere blev for «rasjonalistiske» for dem. Vilde være så mye klekere enn de og de gjeve fødre. Og så vantro, — de trodde smart ikke på noen ting nu, de ble smart uten all tro. I virkeligheten var alt dette mystiske de gamle hadde fore sig

rester av gammel religion, overtroen hadde lange og seige rotter, og den hadde vært en slags hjulp til å forklare livsfenomenene. Dessuten lå det noe krenkende i at vi ungjyplinger uttalte våre tvil om det de gammel hadde «sett» og «short». Vilde vi trive aktverdige mennesker i Ljomen? De nevnte den og den. Eller skulle en ikke tro sine egne sine og ører?

Det hadde sin innvirkning på forholdet mellom eldre og yngre dette, enda kloften kanskje ikke var så stor. Mange av de unge gikk omkring med en usikkerhetsfølelse (som de kanskje ikke er helt kvitt enn!) og det gikk an til en del av dem selv til å vake litt. Som når vi innvendte: Ja, men det er din som ser noe slikt nu for

(Fortsættes 4. side)

handel industri og arbeide, må den ha diktatorisk makt.

Da gjelder ikke lenger den frie retten til arbeide, men arbeidstvangen blir en nødvendighet.

I så henseende er det som hender ihøst under den truende streiken i papirindustrien betegnende og hærerikt. Mens venstre i arbeidskonflikter vil sette rettsavgjørelse i stridens sted, forlangte en av fedrene for den nye socialistiske tvangsekonomien simpelthen at regjeringen skulde — forby streik.

Dette er Sovjetas metoder, det er Tysklands, det er Italias!

Det er, kort sagt, diktatur.

Og med diktaturet i næring og arbeidslivet med berysningen av det frie initiativet, den glade selvinntersetts arbeidslyst følger hakk i hel diktaturet også på andslivets tale- og trykkesfremtredende område.

Derfor er kampen idag en kamp for friheten, en kamp for det frie samfundet som venstre mer enn noe politisk parti har vært med å skape.

Og derfor blir venstres valgrop i det nye året:

Forsvar friheten!

Desbr. 1935.

J. L. M.

Overtro. -- Vantro.

Over merkepelen. ◀

Fjell-Ljom fyller idag sitt 50. år, og flere av bladets abonnenter har holdt det helt fra starten. Både disse og mange andre vil vi takke for godt følgeskap, og vi håper på fortsatt interesse og samarbeide i årene som kommer. Samtidig henstilles herved til Fjell-Ljoms mange venner om å slå et slag for bladets utbredelse. Jubileumsåret bør i dobbelt forstand bli en merkepel i bladets historie, og ved systematisk arbeide over dal og fjell skal dette lykkes. Dovtrekkernes befolkning bør samles om sitt organ. Ting derfor Fjell-Ljom idag og få også Deres bekjente til å bestille bladet. Prisen er 2 kroner kvartalet eller 8 kroner året. Forsend til Amerika 14 kroner året.

I de år jeg var med
å laga te Ljomen...

Av Einar Døhl.

Kjære redaktør, du burde visst ikke spørre mig om minner fra Fjell-Ljom. Det var nok ingen glansfull tid... det vil si: Min innsats satte ikke synderlige spor etter sig hverken på Plassen hell bort Markom. Bare spor min gode venn Hjalmar Wåge. Han gav mig så grove attestere for udødelighet at jeg redmer enda som voksen mann når jeg tenker på det. Riktig nok var han den gang redaktør for «Retten» og hadde betaling for å skrive om hvor evnelos jeg og de andre i Fjell-Ljom-kretsen var, men, men...

Nu var det jo ikke stort å vente. Jeg var ung og dessuten bare en oppkompling av en markaryss med skriveløse, da redaktør Floor en vidunderlig vårdag ringte meg opp i telefonen: Du får komme og hjelpe te med Ljomania, sa han. Det var begynnelsen.

Fortsættelsen var ikke fullt så vidunderlig. For det var ikke bare Wåge som provde å tyne meg....

Noe av det første jeg blev satt til å gjøre var å melde en teaterforestilling, et stykke av Peter Egge. Jeg var selv sagt oieblikkelig klar over at den man duet ikke til å skrive, — det var noe måtelig han hadde laget. Det skrev jeg i bladet. Dagen etterpå hadde Dovre og Leipart Nielsen tenkt ut et fryktelig skjellsord: «Den meget unge mann i Fjell-Ljom.»

Det såret mig groveligen. At andre ikke begrep Eggens evneleshet som diktør, det kunde jeg tilgi, men offentlig å stemple mig nærmest for en tullyssig som alt på det nærmeste var offentlig forlovet... Jeg sov ikke natten etterpå.

Jørgen Lovland skaffet meg opplæring. Foreløbig Statsråden kom til Tolga for

Einar Døhl har i en årekke vært en av Ljomens beste penner.

å holde politisk foredrag. Jeg syklet nedover som vår utsendte medarbeider. Da foredraget var slutt kom hedersgubben ruslende bort til bordet der jeg satt som eneste skrivekar. — Uge mann, sa han, — jeg herer at De representerer det lokale venstreorgan. Hør her: Nu går jeg til skysstasjonen for å hvile en times tid. De kan få lånt manuskriptet mitt så lenge for avskrift.

Jeg bukket det dypeste jeg orket, og i den neste halvtimen skrev jeg som en rasende. Avskrift. Og Ljomen bragte et referat, som i fylde og korrektet måtte imponere både Wåge og dem som hadde ledd av den meget unge mann. «Velsignet være hedersgubben Lovlands minne!»

Det næste jeg minnes er den store feiden omkring «Eli Sjursdatter».

John Falkberget var (Forts. 4. side).

Norske LID
— Dette 1935 —
Livsforskring · Livrenter.

Overrettssakfører

Harald Smedal
Handelstandens Hus,
Trondhjem.

Sesongens nyheter

i RADIO.

Philips og Telefunken

m. ll. merker.

KARL JENSVOLD, Røros,
godkjent radio brancheforetning.

Litt om Rørospressen.

Av redaktør Henrik Grøn.

Det er i år 70 år siden Røros fikk sin første avis Fjellposten med undertitelen: Sondre Trond hjems Amtstidende. Det var bogtrykker Andreas Halvorsen som startet bladet.

Andreas Halvorsen var født i Christiania 11. desember 1816, på Mangelsgården, hvor hans far var forstander (eller verksmaster). I 1852 fikk han borgerbrev som bogtrykker i Christiania. For den tid var han i en 3-års faktor hos Beyer i Bergen. Det fortelles at den avis han utga i Christiania var den første opprinnelse til nuværende Aftenposten, idet Chr. Schibsted kjøpte trykkeriet og utgav sittesett.

Bjørnstjerne Bjørnsons «En glad gut» skal opprinnelig ha gått som foljetong i denne avis og honoraret ble benyttet til Bjørnsons første utenlandsreise. Halvorsen drev også trykkeri i Christiansand og Horten. (Borgerbrev til Drøbak fikk han 3-10 1866, men dette ble ikke benyttet).

I 1866 fikk han borgerbrev for å utgi avis på Røros. Fjellposten tryktes på en tresspre, og oplaget var vel høist 200 eksemplarer, det utkom hver torsdag i 4-sidig og 5-spalte format. Pressen hadde omrent samme utseende som den Fjell-Ljom først tryktes på og som nu bruktes som korrekturpress.

Halvorsen hadde trykkeriet på flere steder, således på Bakken, Flanderborg og i Lillegaten. De siste årene tryktes Fjellposten i «Ulrik-gården». År 1879 var ikke noe misundelsesverdig stilling, få abonnerer og enda mindre om annonsør. Han holdt det dog gjennom til han døde i 1879. Senere fortsatte fruen å utgi avisen, og to av døtrene hjalp til på trykkeriet. Fruen døde i 1881. De ligger begge begravet på Røros nedre kirkegård, like ved kjeppmann Holdens gård.

Halvorsen var meget interessert i sang og musikk, han var et aktivt medlem av Røros sangforening og ble utnevnt til formeningens første æresmedlem. Det har ikke lykkes mig å få tak i Halvorsens borgerbrev til Røros, men det kan kanskje interessere noen å se hans ansok-

ning til kongen. Den lyder slik:

Til Kongen:

Undertegnede, der har vært Bogtrykker og Borger til Christiania siden 1852, tillader sig herved underdianst at ansege om nädigst at måtte meddeles Bevilling til at anlegge og drive et Bogtrykkeri i Bergstaden Røros. Sondre Trondhjems Amt.

Efter de Oplysninger, som er bleven mig meddelede, skal der være Trång til at få et Bogtrykkeri oprettet paa Røros.

Der findes nemlig intet Bogtrykkeri i hele Sondre Trondhjems Amt, og det man saaledes ville forbundet med ikke ringe Ulempar saavel for det Offentlige som for Privatmand at fåa trykte Sager udførde. Jeg overfor der at tro at Anlæggelsen af et Bogtrykkeri paa Røros vilde være i det Almindeliges Interesse, og håber jeg derfor, at den underdianst ansøgte Bevilling nädigst tilstaaes mig.

Underdianst tillader jeg mig at vedlegg 1) mit Borgerbrev som Bogtrykker til Christiania.

2) En Attest fra D'Herr. Sørenskriver Esga og Borgermester Platou i Bergen.

For tre Aar siden ansøgte jeg om og blev nädigst meddelt Bevilling at drive Bogtrykkeri paa Horten, men da Forholdene der være altfor indskrenkede til at to Bogtrykkerier kunde bestaa ved siden av hverandre, nedlaage jeg efter fire Maaneders Forløb. For den mig i denne Anledning nädigst meddellede Bevilling, avlaage jeg den lovbestemte Betaling og tillader jeg mig derfor underdianst at ansøke om at nærværende Bevilling maatte nädigst bli meddelt uden Betaling.

Underdianst
Andreas Halvorsen.

Efter at Halvorsens var reist blev Fjellposten besørget utgitt av et interessantskab eller akjeselskap. Fra 1883 til 1886 blev trykningen og delvis også redaksjonen besørget av Olaf Olsen (Berg) fra Trondhjem, mens bogtrykker P. A. Lystad trakte Fjellposten til den gikk inn i 1887.

Fra 1886 opprettet Olaf Olsen eget trykkeri og utga Fjell-Ljom fra Reimerberget på Hauge til han i 1891 kjøpte Jon Guldahs snekkerverksted nede ved Hitterelven, hvor trykkeriet fremdeles er.

Fra 1887 til 1894 var Fjell-Ljom eneste avis på Røros, da startet Dovres trykkeri på Rissalen, og den første trykkeribestyrer var Johannes Ødegaard, senere faktor O. Olsen. Fra 1901 overtok Henrik Grøn både utgivelsen og redaksjonen av Dovre inntil det blev innstillet i 1927. I 1908 ble Mauren startet av Johs. IV. Ødegaard, og en fortsettelse av denne er Arbeids Rett fra 1912.

Jeg hadde den glede å arbeide sammen med Olaf Berg i

Alt
Kraftfor.
Prima
Havre

LARS SKANCKE

Fjell-Ljom i 9 år. Hans penn var både flytende og skarp, og hans trykkeri var vel utstyrt teknisk sett; han sparte ikke på utstyr, og jeg var vel trygt si, at det var få trykkeri i småbyen som kunde måle sig med Bergs. De som fikk sin utdannelse på dette trykkeri gikk en god lære og ble alle dyktige fagfolk. Det er mange både lyse og gode minner fra den tid.

Jeg minnes den gamle mestre med takk!

Samtidig vil jeg få gratulerere den nuværende ledelse i Fjell-Ljom med 50-årsjubileet.

Meget er forandret fra 1886 til idag, men Fjell-Ljom har hatt og har fremdeles sin store misjon på samfundslivets område og først og fremst sin opgave som et godt lokalblad.

Lykke til de neste 50!
Henrik Grøn.

Hilsen til
50-årsjubilanten.

Fra Ivar Sæter.

Jaså — Ljomen er 50 år.
Hvor tiden går.

Jeg kan godt minnes første gang: navnet syntes mig så fint og klangfullt som ljom i fjellen — med urltoner og klokul — med bjolleklank og sang på setertangen en sommerdag. Jeg grepes av kjærlighet til navnet, og jeg vil alltid elske det som et symbol på fjellfolket sitt liv til hverdags og helg, i fest og høvdags — et fagert navn.

Fjell-Ljom!

Ja, jeg gratulerer jubilanten hjertelig sammen med de mange andre.

Jeg minnes også godt første gang jeg møtte bladets utgiver Olaf Berg (populært «Trokka-rens»). Han gnistrer og sprutet av ideer i ungdomsbegeistring.

Det kan være at jeg gnistrer og spruter, jeg også. Nok var det

vi var enige om å gå los på bakkstreveri og all andens merke dom, som var rådende i våre bygder. Vi svernet vil for frihetsidealene og nasjonale idealer,

og vi la til kamp under høf og sannhets fanemøke. Vi skrev og vi talte, og Fjell-Ljom blev samlingsfanen for tiden ungdom.

Mange gode glemta navn burde nevnes på jubeldagen — kvinner som menn. La meg i fleng få nevne frihetsveteranen Per

Godt utvalg
paategnede
broderier
og
garn.

LARS SKANCKE.

As med sin rungende latter og Ola Strand idealisten fra Askov folkehøyskole, Johannes Grue (stortingsmannen), Arne Dybfest (forfatteren), Ivar Østegård (folkekunstneren Martin Torgestuen (redaktøren fra Elverum), Ole Dahl (idealisten fra Hitterdalen) og Henrik Gram (primus motor for Røros) samt Skinnarballæreren Per Simensen.

Ennvidere Amund Thorson (Velt-Amund), hvis navn vil leve i minnets glans sammen med kapelkirken i Hodalen, og Erling Engan den fineste pennen blandt Østerdalskribentene. Dertil Per Skancke som skuespiller med Jeppo, og engdelig redaktør Kr. Forfang med sin bok «Frå hogdepe».

De fleste ledende ånder i Ljomen fra den første reisningsdien har ellers sine navn i historien. Men selve kjærligheten til åndens liv flammet i folket sjel, og denne lid vil flamme, så lenge ungdom begeistes for ideer på hjemlig nasjonal grunn.

Med takk for alt godt arbeide og samarbeide i 50 år vil jeg da med disse ord ønske Ljomen all mulig lykke for fremtiden. Heil og sæl!

Ivar Sæter.

Takk!

Vi føler trang til på Fjell-Ljoms 50-årsdag å rette en hjertelig takk til alle som gjennom årene har hjulpet bladet frem dit det står idag.

En særskilt takk til alle våre skrivende venner.

Måtte fjellfolket også i årene som kommer, slå ring om Fjell-Ljom!

Lokalnytt.

Mye jubileumsstoff

må utstå til neste nr. Vi har fått så mange bidrag at vi ikke kan ha fylt dobbelt så mange sider idag! Det er ingen annen må enn å fordele det fremover.

Os husmorlag

hadde sondag kveld en meget vellykket julefest med foredrag av lærer Øian og taler av formannen, fra Nærjord, ordfører Hans Nærjord, fra Rudd fra Røros og Jon Holm. Nærmore referat i neste nr.

Glåmos skolestyre

har til formann gjenvalet lærer Per Gulikstad, varaformann Jon Ryen.

Glåmos fattigstyre

har gjenvalet Lars S. Rugdal til formann og besluttet å innlege kommunal telefon hos ham. Til varaformann blev Bonde med 6 st. Jøns. Leklem fikk 3 st. Som kretsformann valgtes E. Solberg. Eksamsnevnd lærer And. Kvirkne. Johan Wessellvold og Magnus Lauko. Skolehøgskolenevnd lærer Kvirkne, herredsgenomform Solberg og O. Grottdal.

Fra Alvdal

meldes at der mandag var 38 gr. C. men igår snedde det igjen. Det er lenge siden det var slik vinter i Alvdal. Snemengden begynner nu å bli nokså gene-

Ur. Kjeder. Briller. Kikkerter, og annen optikk i gode kvaliteter.

Moderne, helt tidmessige hjelpemidler, såvel for brilltilpassning som for reparasjonsverkstedet. Husk forretningen når Du skal ha noe i bran-chen. Forhandler for Carl Zeiss, Jena.

MAGNUS GISET,
Ur- & optisk forretning — RØROS.
Optikerkexamen fra tysk høiskole.

Sakfører

Inggard Handeland,

Alvdal.

Sakfører, innkasso, skrivning av selvangivelser m. v.

Fra

Tynset formannskap.

Det bekjentgjøres herved at herredsstyret i møte 26. november 1935 besluttet prosentdining innfert fra fk. ligning.

Tynset formannskap 5. januar 1936.

B. Ordertrøen.

Tynset ligningsnevnd

innkalles til konstituerende møte i kommunelokalet Rambu mandag 13. januar 1936 fk. kl. 10.

Til samme tid og sted innkalles også ligningsrådets medlemmer.

Tynset formannskap 5. januar 1936.

B. Ordertrøen.

Utpantningsvarsel.

Utpantning for skyldig brandkontingent 1935, gårds-, stats- og motorskatt 1935–36 vil bli foretatt, hvis ikke skattene innbetales innen 20. ds.

Røros lensmannskontor 7–1936.

Abommer!

Gålen husmorlag

arrangerer sin første julefest lørdag 4. januar. Man blir invitert med Røroskål, ja den som fin var, ca. 100 til bords. Radio var installert, så del var hele tiden hyggelig musikkunderholdning. Videre underholdning: Radiodiont fra bygdede, oplesning og sang. Tilslett spilte Galands trio til dans, og 70 åringen klarte polsens hele ruten.

Den meget hyggelige fest som rydet på godt samhold, sluttet først i de små timer.

Deltager.

Til formann i Alvdal ligningsnevnd

er Erik Sivilhaug med Ingmar Flaten som næstformann.

Per Samuelshaug

reiser denne uken til Oslo der han skal trenere for å være i kondisjon i tilfelle han blir uttatt til Garmisch. Han fikk inviter tilskritt et skipar — splittekiensi fra Østby skifabrikk som han bruker.

I Sandeggbakken i Alvdal

holder man nu på tilbygges høiere stillas for tillopet. Som for nevnt planerte man bakken bedre i host og flyttet høpet 4 m lengre opp. Nu tilbygges stillas 4 m., så det ialt blir 15 m. højt. Hopplengden kan kanskje etter denne forbedringen bli 45 m.

Kvikne sparebank

styre har til formann valgt Anton Stoen. Til formann i forstanderskapet er valgt Lars Kleven og til nytt med em i styret Anton Grotti.

Kvikne skolestyre har til formann valgt Chr. Storinset.

„Normal“ Skoel

anbefales som det beste.

Røros koop. Selskap.

„Nordkronen“'s mel
„Samhold“'s såper
„Norge“'s margarin
„Luma“
den kooperative gledelampe.

Røros koop. Selskap.

Røros skilag begynner sesongen med et treningsrenn sondag Start fra Øra kl. 11, innkomst ved Skistua.

30 km.-rennet med svensk deltakelse er blitt fremskutt til sondag 26. januar. Der ventes 10–12 av de beste løperne fra de svenska grensebygdene, og det skal bli interessant å se disse i konkurransen med Nord-Osterdals skikrets' mange utmerkede løpere. Gjenvisitten i Funåsdalen vil bli i apri.

P. A. Sundt blir hjemme.

— Det blir ikke noe av at vi reiser til Stord hverken P. A. Sundt eller jeg, forteller Johan O. Moen, en sikk henvendelsen fra Arbeidsmannsförbundet.

Der skal nu undersøkes om der kan skaffes et par andre vante mineraler herfra til tunnarbeidet, ved Stordø kisgruvers kraftstasjon.

Lærer Iver Jenssen

i Hitterdalen er bos fordi vi nevnte at han fikk blomster til jul fra sine kolleger i kommunen.

An, for en narr folk — må tro at jeg er! De som ikke kjenner sammenhengen, må tro at jeg har sprunget avsted selv! sier han.

Nu vil han sannsynligvis bli enda mere bæs når jeg også skriver om dette, men det får stå til — jeg ønsker nemlig å gi en forklaring: — Meldingen skrev sig hverken fra Jenssen selv eller fra noen av hans kolleger. Jeg så selv blomstene! Det er hele forklaringen.

Og at en bladmann omtaler slik, har virkelig hendt for...

V-o.

Glåmos humsorlag

arrangerte fjerde juledag en festlig tilstelling i lokala Fjellheim. Jensvoll. Der var opmøtt mye folk, da festen ble åpnet kl. 4, og utover kvelden kom det enda flere til. Det var mye god underholdning, Deriblandt et aldeles utmerket foredrag av lærer Jorg. Oian om hjemmets hygiene. Det velformede og godt fremførte foredraget hostet bi fall, hvilket det også i hoi grad fortjente. Det var å høye at man rett ofte kunde høre noe som man hadde slikt utbytte av. Særlig er vi foreldre lærer Øian takknemlig for foredraget. Fru

„Nordkronen“'s mel
„Samhold“'s såper
„Norge“'s margarin
„Luma“
den kooperative gledelampe.

Bjørnstad Østby, Tynset
blomster og kranser.
PAATRYKK AV SLØIFER, SVØP.

Permanent Wega

Ondulasjon — vannondulasjon.
Klipp og hårvask m. m.

Karen Bjørnstad Østby, Tynset.

O. Grønns

Bakerforretning,
TYNSET

anbefales. — Bestillinger mottas på forskjellige bordkaker og alle sorter småabred

Adskillig flere dødsfall enn fødsler på Bergstaden ifjor.

Den kirkelige statistikken for 1935 viser at der ifjor døde adskillig flere mennesker enn som ble født på Bergstaden, mens det i Røros landsogn og Brekkem var store fødselsover skudd.

Tallene nedenfor gjelder henholdsvis Røros bergstad, Røros landsogn, Glåmos og Brekkem:

Føde 28 (året for 29), 14 (8)

10 (12), 22 (15), tilsammen 74

(61). Derav utenfor ekteskap

2 (2), 1 (0), 0 (2), 3 (2), til-

sammen 6 (6). Døpte 28 (27),

13 (8), 10 (14), 19 (14), tils-

70 (62). Konfirmerte 42 (42)

19 (12), 24 (18), 36 (36), tils-

105 (114). Ektevisted par, alle

kirkelig, 19 (10, derav 2 borger-

lig), 5 (1), 1 (5), 4 (4), tils-

29 (18). Jordfestelser 35 (22),

6 (3), 9 (8), 9 (8), tils. 59 (41).

Ingen meldte sig ut av statskir-

ken. Der blev holdt 66 gudstjenester, derav 41 i Bergstaden.

Ved offringer og kollekt i kirke-

nen inntok kr. 619,10, derav i

Glåmos 50 og i Brekkem 25, re-

sten i Røros kirke. I kirkebossen

på Bergstaden var der i årets

løp lagt kr. 168,70.

Kirkelig statistikk for Holtålen prestegjeld

for 1935 og (34): Fedte 56

(85), døpte 62 (80), konfirmer-

te 105 (104), ektevisted 31 (16)

nadvergjeister 902 (806), døde

50 (49).

Aalen ligningsnevnd

har til formann gjenvalet

Otto Otnes, varaformann Anders Ronning.

Forlovede:

Frk. Johanne Ødegård og Nils Nilsen, Levanger.

Glåmos kommune.

Johan Falkberget, der som kjent er varaordfører i Glåmos, forteller at han antagelig i næste uke kommer til å reise til Oslo, bl. a. i kommunale anliggender.

Muligens kommer også ordfører Erlien til å reise.

Alvdal distriktslagsstilling er nu opslått ledig. Sjøknadsfristen utløper 13. februar.

Fellesslakteriets

netto-notering for levende slakt fra og med 6. januar 1936

Gøks:

I. 1.43 — II. 1.33 — III. 1.20 — IV. 1.15

Kvikjer:

Prima kvalitet kr. 1.28

Kusk:

I. 1.24 — II. 1.12 — III. 1.03

II. 0.98 —

Til vinterens skisesong

får De hos oss alt hvad De måtte trenge:

SKI: De sorter De selv måtte ønske.

STAVER: Racer, tur, barne.

BINDINGER: Alle sorter.

SMURNING: Ca. 30 sortir på lager.

SKIÅKKER, GENSERE, KNICKERS: N. K. Ls berørte „Trysilknut“ beksem, alm.

beksem og skiplugg for damer og herrer.

Eiter vareopptellingen mange rester til meget billig pris.

Tørr og rå bjerk omsettes.

Vingelen Forbruksforening.

Tørr og rå bjerk omsettes.

mulige att, og lønnskrav i eksp.

mrk.: «Fålidelig 36».

A/S Hommelvik Verft & Støperi.

Ønsker De ovner og komyrer som illfredsstiller alle krav, saa kjøp Hommelvikovner. Våre ovner føres av Røros kooperative Selskap, Røros.

Hamar kem. Renseri & Farveri

(tid. Knudsens dampfarveri) Grønnegat. 85 Hamar

Mottar Vadmel, Verken, Tepper og Sjal til stampning, fargeing, presning og klædesbedring og forsiktig alt til faget henhørende.

LIKELEDES MOTTAS ALL SLAGS DAME- OG HERRE-GARDE-ROSE til kemisk rensing og fargeing ved vårt moderne anlegg.

Hurtig expedisjon.

Tlf. 1094

Jøkul-Kaminen

er den mest fullkomne i handelen. En pryd for hjemmet.

Forlang brochure.

M. Eugzelius & Søn A/S.

Innramming

utføres pent og billig. Utvalg i rammelister. Ovaler rammer.

E. O. Strøm,
Røros.

Aarsskiftet!

Hvis kontingenent for 1. kv. ikke allerede er betalt, må det nu skje omgående, hvis stans i forsendelsen av bladet vil undgås.

Alvdal herredsstyre

inkallas herved til møte lørdag 11. januar 1936.

Sakliste på formannskapskontoret.

Alvdal formannskap 6—1 1936

O. Næggen.

Treningsrenn

søndag med start fra Øra kl. 11. Innmeldelse i Standard.

Røros skilag.

Gudstjeneste

12.—1., 1 søndag e. Kr. åp.s., i Tolga kirke.

Klute.

Røros landsokn

skulestyre

har møte på Røros mandag 13. januar kl. 11. Val m. m.

S. Alvsåker.

Alle jaktberettigede

innen Vingelen sogns grenser inntak herved til møte i ungdomshuset Fjellheim, Vingelen, 8. februar 1936 kl. 17 for å ta bestemmelse om bortleie av jaktfelt, antall og begrensning av disse.

Likas valg av styre, anven-

delse av innkomne penger, samt vedtagelse av lover.

(Se jaktløvens prfg. 3.)

For Vingelen jagtsameie

K. Ronning.

Når De går til an-

skaffelses av bek-

smølver, spander

da et par kvalitets-

støvler. Det lønner

sig i lengden. —

GODE STØVLER

frøner

GOD SMURNING

BRUK RIEBERS

Send svarporto.

Alle som ønsker opplysninger vedrørende ekspedisjonen an-

vise eller lignende må med-

sende svarporto, ellers fås

intet svar.

Kværne Handelsskole

Lokale: Berg skole.

Postnr. Landstads vei 7,

Trondheim.

6 mil. kursus beg. 10 januar.

Huder og Skinn

kjøpes.

Huder og Skinn

mottas

til garving og baktning.

A. Stromme, Røros.

Innepike

får plass. Bill m. opl. om alder,

mulige att, og lønnskrav i eksp.

mrk.: «Fålidelig 36».

Abonner!

Overtro. — Vantro.

(Forts. fra 1. side).

tiden, fortel oss det! «An folk trur ikke på det lenger, kom det, litt vikende.

Nei, vi trodde ikke lengre, det fann dem som undreskakte når de ble ute for noe hemmelighetsfullt. En ungdom kom alene en dag utpå hostparten gjennem Killingdalen, etter at seterfolket var hemflyttet. Setrene var jo den beste tumeplasse for de underjordiske stortesteden av året. Ingen samvittighetsfull seterkjerring tok imot i settene på forsommelen for hun hadde spurt om å få «åne hus her noen vukser». En forlatt seter med sine tomme hus er noe av det mest landomfulle en skal komme til, og ikke minst denne som hadde «Killingdalskirka» — en ovstørjettegrøte — så nær. Da Anders kom inn på vollen, fikk han sjå et syn; en liten blåklädd kall kom ut av seterskjulet og sprang i krok og svung med allslags underlige faktor og merkelige lyd utover mot skogen. Tydeligvis en underjording, men ungdommen hadde lyst til å studere mystriet og sprang etter. Lang og sterkt som han var knep han spektaklet for det nådde skogkanten og fikk forsvinne i jorden. Det syntes seg å være en kjennings fra bygden, som for omkring i dalene og raska og stjal litt smått.

En annen var fullt så modig. Han skulde sjå om jente si en lørdagskveld. Litt lang vei, og han måtte over elva, over ei bru, den eneste på lang lei.

Med det samme han steg ut på bruia, stivnet han til, — ved andre bruuen stod et kvitt spekkes, tydelig nok et gjenfjerd. Brugubben trolig, han var nylig død og hadde bodd tett ved. Han Hans — vi kan kalle 'n så — skvatt attende litt fort, men hvad så? Fortredelig å venne om når målet var så nær, og annen ville var i grunnen ikke enn over bruia. Med ett samlet han resten av det motet han hadde igjen: «rev en rute av skigarden, storsprang over bruia og slo til. Raia flaug i biter, men spekkeset stod, en mannhog halvmyrom stubbe av ei avblåst bjørk, med et løsnet neverflak som slang i vinddraget.

Enda taprere var de som gikk like innpå kirkegården eller inn i sjølv kirka når de fornram et mistenklig lys eller noe kvitt derinne.

Slike historier fikk folk til å tenke. Om alle som så syner hadde hatt mot til å undersøke litt nærmere? Tallet på «etroverdige» speskeshistorier hadde skrumpet inn en hel del da kanhende.

Men noe stod igjen. Det var dem som «ikke trudde på slikt» og enda hadde sett både det og det, fortalte mig det! Her kom doktrine til hjelp med noe de kalte

hallusinasjoner. d. v. s. sanseimtrykk som ikke skyldes tilsvarende ytre påvirkning. Den som hallusinerer, kan «se» ting som ikke fins (eller se dem rent galt), eller «høre» lyd som ingen andre fornærmer. Etter et gammeldags tre-dagers bryllup med drøke og dans har mange en hørt lustige slåtter når han gikk forbi en foss, og en som har vært sterkt svekket av sykdom har sett både et og annet, akkurat som en annen delirant (en med «dillas») ser allslags små vesener, grisunger, rotter — og fluer. Hadelig folk kjent til slikt vilde overtroens mystiske skikkeler ikke ha fått

I de år jeg var med å laga te Ljomen.

(Forsettes fra 1. side)

sa langt liv. Det er oplystsingen som har utryddet dem, — de delte skjebne med de gamle bergtroll. De sprakk i solen.

I vår oplyste tid har vel folk kvittet sig med alt som overtro heter? Hvem vet? Det er da iallfall skjedd nylig, om så er. Jeg har sjøl hatt blande mine nærmeste granner ei kjerding som de trodde til litt av hvert. Det var ikke bare av høfleghet de fulgte henne utover grinda og en stubb til når hun kom på besøk. Hun «kunde» noe — no hekseri. Kjente hun til den mistanken som hvilte på henne, da hadde hun det vondt. Om det ikke var så ille som for Lisabet Nypan, som levde 200 år før (en 6—7 mannsaldre ba-re!) de brente heksene i hen nes tid.

Og så de mange råder for sjukdom. Det er bare en liten mannsalder siden jeg kom under med at modrene i en grend i en storbygdene våre drev og smygde svakelige unger gjennom hullene i en gammel skigard, — gud vet hvad for «sots» de var antatt å lide av. Forekommer kanskje ikke nu, men er det ikke så at mangen kvaksalver den dag idag lever på godtfolks — overtro? Aaja, enkelte «mirakeldoktere» bland virkelige lærer også. Bruken av patentmedisiner bør også nevnes, særlig de sakkiale universalmidler, slike som skal hjelpe for alle slags sykdommer (hva ingen medisin kan, naturligvis). Blir slike «råder» utsatt for ordentlig analyse, viser de seg å være sammensatt av meget alminnelige — og billige — stoffer.

Hvad skal vi så si om spiritismen og lignende foretelser? Navnet munner om at vi her har med én (eller én) å gjøre. Menskets trang til kunnskap om alt mulig — en edel trang i og for seg — er her utnyttet av svindlere i en næsten utrolig grad. At folk kan føle trang til komme i samband med de kja-avdøde, det kan en nok forstå, likestas at de gjerne vil ha litt rede på sin fremtidige skjebne. Men tenker en sig om, vil en sikkert komme til det at den er til vakt eget beste at begge ting er nekret oss. Utvilsomt! Så ser vi likevel at folk i hundrevis søker spåkjemperinger og eksperimenterer med borddans, andeskrift og alkens kennemessver. Vi som nekter å tro på slikt risikorerer å bli holdt for materialister, rasjonalist og alt farlig. Som det ikke skulle gå an å tro på and, om en ikke vil gå med på denne lett-sindige lek med én! Er det ikke heller slik, at de som strever med å materialisere andene som er de virkelige materialister. De må se for de tror, men «salig» er den som tror om han ikke har sett», var det ikke så der blev sagt? Og religiøst er det heller slikt, at de som strever etter å få etevne uvesentlig dømt i et ord som fantes i vår gamle forklaring over det 2-bud: «Der skal ikke finnes hos dig den som omgås med spådom eller — som gjør spørsmål til det de døde: ti hver den som gjør slike ting er en vederstyggelighet for Herren». Den som vil ha usagnet i sin helhet kan slå opp 3. Mos., 19, 31.

Et gammelt ord sier: overtroen er vanetros datter — vil folk overveie det litt med det samme? Så kan de komme

ute i uvær... mange skrivesfore menn i fjellet hadde kvesset pennene sine til angrep på boka. Da følte jeg mig kallett: Jeg skjelte i Fjell-Ljom angriperne huden full.. hvad begrep A. J. Reitan av historie, hvad forstod de mange vellærde menn av litteratur... De kunde ha spurt mig.

Så, nu måtte da vel kritikken forstumme, når den hadde hørt min mening. Merkelig nok gjorde den ikke det.

Men noen dager senere fikk jeg et brevkort fra Grorud: «Takk for Dere velmrente forsvar for Eli. Dere arbeidige J. F.». Jeg satte brevkortet i glass og ramme på et sylinderbordet. Og så gikk jeg benvneis til Kaffekjelleren under Skancke-bua og tok ut en 10-pes cigar på kredit. Den dagen estimerte jeg hverken Grenn eller Wäge, ingen i det hele tatt.

En stund senere gjorde jeg et nytt (og gjennom årene så) meget verdifullt bekjentskap: Oliver Møen.

Førstelintrykket glemmer jeg aldri. Jeg hadde skrevet et eller annet, jeg husker ikke hva. Men et par dager senere sa redaktør Floor til mig: «Oliver har vorte galin på dig, for det du skrev. Og ut på formiddagen den neste dag: — Der kjem 'n Oliver oppå brunnen.

Jeg så mannen, og fikk kule degsninger i kroppen... nu vil det vanke juling. Jeg ventet til han var kommet bent ut for brusfabrikken, så åpnet jeg vinduet ut mot elva, hoppet ut på stenene utenfor og forsvar. Om ettermiddagen kom redaktøren

for sikret ikke noe å skryte av. Men en herlig tid var det, tross alt. Man var jo så gjenleses ung den gangen, og lærerike år var det. Jeg tenkte det ofte siden da jeg kom ut og under størra forhold i avisverdenen: Lærdommen fra Fjell-Ljom og minnen derfra vilde jeg ikke vært foruten for stor betaling.

Vennene fra den tida kunde jeg ikke tenke mig å være foruten. Så var noe av grunnlaget horte. Jeg regner det som en ære og en kilde til dypt glede at jeg stadig kan regne meg som husvenn og fast medarbeider i Fjell-Ljom.

Din
Einar Dahl.

på det rene med hvad som er påført i færøisk mål og er en religiøst og ikke på dette område.

Når vi attått alt annet ser at de spiritistiske kunster kan nytte til den rene forbrytelse da burde noen hver holde sig humbugen fra livet. Den moderne overtro er ikke mindre skadelig enn de gamles, det er tydelig nok.

—en.

En hilsen fra Færøyene.

Gjennem Færøybladet «Tingakrossur» er jeg kommet i forbindelse med læringen der på øyene, og idag fikk jeg sendt derifra et vennlig brev og en bok.

Brevet er slik:

Torshavn 28.—11.35.
Villvoll Skrivesvugga.
Bladstyrari Tingakross hever givid okkum bræy tygara og senda vit tygum i dag Dyralau I eftir Mikkjel a Raggi, i teiri von, at tygum skiva um hana i norsk blæd. Vit senda i dag Noregs Boklag i Oslo 30 eintaket av Dyralruner, so har kunna Nordmenn keypa hana um teir vilja ikki skriva higar eftir henni.

Virdiligast
Fridtjof Larafelag
R. Long.

Den «Dyrelære» som jeg har fått til anmeldelse er skre-

Calmeyergr. 13 H. Hansen

Oslo.

Kommisjonsforretning

Meieri- og meieribehandlet smør
Kjed og Vildt.

**En som ikke oplevede
50-årsjubileet.**

Lærer A. Nygård, yes, Romerike, var en trofast Fjell-Ljom-venn. Han var som kjent Vingelsgutt og begynte å skrive i vårt blad allerede straks etter at Ljomen var startet. Og det fortsatte han med til siste leveår. A. Nygård brev ble lest i avisverdenen, — da voks vi jo betraktelig. Vi lært å forstå at en avis, selv om den bare er som et ljom mellom fjellene, kan øve innflydelse. Og det har Fjell-Ljom gjort i alle disse femti årene, — etter mitt skjønn en god innflydelse. Og det vil jeg ønske og håpe at bladet vil fortsette med. Her blaser for tiden så mange slags ierdomsvar (eller uvar). Derfor er det fornøyd at der er noen som fremdeles forkynner og holder fast ved de gode, gamle demokratiske hordommene — og lever etter dem.

Thore Myrvang.

Noregs mällag

har dryft framlegget til ny rettskriving, og der stod sterkt strid. Eit utsettungsframlegg av Knut Markus vart tilslist vedtuke. Til ny formann etter skuledirektør Todal vart vald skuledirektør Markus.

50 år.

En hilsen fra Thore Myrvang.

Gratulerer med de 50 ar!

Det er sandelig godt gjort å ha kunnit holde ut å ljome så lenge her opp i Dovretraktene.

Jeg husker så godt den første gang Fjell-Ljom tok til. Det var en ny og frisk tone her opp i fjellbygden.

Det var nok Ole Strand i Os som var første opphavsmannen. Og Ole Strand var en stor, staut kar med stor freidighet og frimodighet. Det skulde nok også, mente han. Jeg hadde truffet ham et par ganger, så jeg såvidt kjente ham. Sa sendte han mig noen av de forste numrene med opfordring om å være med som medarbeider i bladet. Og det kunde jeg ikke stå mot, særlig fordi jeg selv led av en ganske sterk skrivskille.

Dessverre døde Ole Strand meget tidlig, og det ble et stort tap for den nye avis. Så måtte vi andre ta i så mye mere. Det blev til det at Eilif Hofstad i Aalen skulde stå som redaktør for den delen av bladet som ved kom bygden nordenfor Røros og jeg for Østerdalbygden mens «trykkaren» sjøl, Olaf Berg, var redaktør for Røros by og landsogn.

Det bar iver. Som regel arbeidet vi godt sammen. Men engang rykk Hofstad og jeg rent uklar — om Johan Sverdrup. Det blev en svær batalje, som vi ikke kom riktig helsinket um — hverken Sverdrup eller vi. Engang skrev jeg til Olaf Berg og kritiserte ham, fordi han brukte så sterke og tildeles så grove uttrykk, når han skrev i bladet om Rørosforhold. Han

blev til Trondheim (hverdager)

KL. 12.22 til Oslo

KL. 14.20 til Støren (hverdager)

KL. 18.40 til Koppsang (hverdager)

KL. 19.00 til Tynset

Jernbanetogene

avgangs- og ankomstider fra 16. mai

1935.

Fra Røros.

KL. 5.45 til Trondheim (hverdager)

KL. 12.22 til Oslo

KL. 14.20 til Støren (hverdager)

KL. 18.40 til Koppsang (hverdager)

KL. 19.00 til Tynset

Til Røros.

KL. 9.10 fra Tynset

KL. 12.14 fra Trondheim

KL. 13.36 fra Koppsang (hverdager)

KL. 14.20 fra Støren (hverdager)

KL. 15.33 fra Oslo

KL. 23.40 fra Trondheim (hverdager)

Redaktør: Olav Kvikne.
Forretningsf.: O. Strømmevold
Aktietykket Fjell-Ljom